

heller ikke villet, at Communen skal skyde 28,000 Rbd. til om Aaret. Vi have saaledes netop ikke fulgt det Mønster, som er givet os fra Belgien. Naar vi have viist hen til Brüssel, er det, fordi det laa os nær, efterat Regjeringen i sin Tid havde indhentet Oplysning derom gjennem den daværende Gesandt i Nederlandene og nu meddeelt den til os, at give en Beretning om, hvad vi havde fundet. Det blev af det samme Medlem bebreidet os som en stor Forræelse, at vi havde i Betænkningen henviist til Forholdene i flere belgiske Stæder, men dermed forholder det sig paa samme Maade. Regjeringen har sendt os Contracterne derfra, og vi meente da at burde oplyse Folkethinget om, hvad den havde, og hvad ikke. Hvad vi have viist hen til med Hensyn til Brüssel, det er, at der kan trives en scenisk Kunst som Entreprise; vi have aldrig lagt Skjul paa, at det kun er Opera og Ballet og ikke Skuespil, der spilles paa dette kongelige Theater — thi det kaldes foruden det store Theater ogsaa det kongelige Theater, og den Benævnelse, som det ærede Medlem gav det efter Pladsen, hvorpaa det ligger, er i alt Fald kun et Navn blandt flere — men vort Forslag viser jo ogsaa, at vi heller ikke have taget det til Mønster i denne Henseende, altsaa hverken med Hensyn til den Maade, hvorpaa Pengene ere komne tilveie, eller med Hensyn til det, der spilles, men vi have kun henviist dertil, forsaavidt man deraf kan see, at en scenisk Kunst kan udføres ved en privat Entrepreneur efter en storartet Maalestof i en Hovedstad, der er større end vor — det maa indrømmes, at det forholder sig saaledes — og at man gjennem en Contract har kunnet træffe Bestemmelser, der ere saa strenge, at de, naar de overholdes, maae kunne sikke mod Misbrug og Udfeielser saavel i kunstnerisk som oeconomicke Henseende. Om de overholdes eller ikke, kan jeg ikke vide, men at de kunne overholdes, er sikkert, og jeg troer ogsaa, at det hertilands vilde skee. Det er denne Contract, som Udvalget har faaet oversat og har omdeelt til Medlemmer — den er ikke kommen udenfor Rigsdagen — for at de deri kunne faae Oplysning om, hvorledes saadanne Forhold kunne være ordnede i andre Lande. Det er altsaa

et simpelt Bilag til Oplysning og intet Videre, og man vil da ogsaa kunne lære en Deel deraf; thi jeg har allerede hørt flere Medlemmer mene, at det vilde være umuligt at betrygge Theatret mod at spille Fallit, saaledes sagde endogsaa den høitærede Minister, og mod, at dets Inventarium i den Grad blev forringet, at det blev opløst; men denne Contract viser, at man i disse Henseender kan have fuldkommen Haand i Hænde med vedkommende Entrepreneur; han bliver nødt til at holde Alt i samme Stand (Mærk: Den kan ikke forhindre Skid!) Net, ganske vist ikke, men den kan paalægge Entrepreneurten at anvende en vis Sum til at erstatte, hvad der aarlig tabes ved Skid. Ja, vi kunne endog i andre Retninger lære Noget af denne Contract. Det blev saaledes foreleden ved Forhandlingerne om Lønningsloven her i Salen erklæret, at man ikke kunde tænke sig en Contract, hvor Regjeringen forbeholdt sig alene Afgjørelsen af, hvorvidt dens Bestemmelser vare opfyldte eller ikke, men nu kan man netop her see, at saadanne Contracter kunne sluttes og overholdes. Det ærede Medlem henviste os dernæst til de sørgelige Forhold, der skulde finde Sted i England; han benegtede ikke paa nogen Maade, hvad vi havde sagt, at der i England ikke gaves nogen Statsunderstøttelse til Theatre, men paastod blot, at der var Forholdene meget slette i denne Henseende. Men vi ville jo heller ikke indrette vore Forhold efter de engelske, og altsaa kan han ikke derfra hente noget Beviis mod os. Søvrigt er det mærkeligt, at det nu skulde være saa slet i England, thi man har jo dog der havt haade store Skuespildigtere og store Skuespillere. Skulde det nu være blevet i den Grad slet, som det ærede Medlem vilde gjøre det til, saa slet, at man end ikke med de store Capitaller, Private der besidde, kan reise et Theater, som kunde fyldestgjøre de Formaal, som vi have med vort Stats-theater, troer man da virkelig, at det kunde hjælpe, om Staten oprettede et Theater i London? Det vilde kun lidt formaae at skabe Folket heelt om; men, som sagt, England have vi jo heller ikke taget som Forbillede. Det, der snarere end noget Andet skulde have været vort Forbillede, er théâtre français i Paris. Dette